

Proizvesti ili nabaviti

Homemade je preduzeće koje se bavi proizvodnjom kolača. U procesu proizvodnje oduvek se sve pravilo ručno po predviđenoj recepturi, ali skoro je dobavljač, koji se specijalizovao za proizvodnju glazure od čokolade, ponudio svoj proizvod. Menadžeri u *Homemade* preduzeću smatraju da je glazura jednakog kvaliteta kao i njihova i veruju da bi ponuda od 3\$ po litru smanjila troškove. Top menadžment *Homemade* preduzeća razmatra troškove proizvodnje glazure od čokolade:

	Po litru	5.000 litara tokom godine
Direktan materijal	1.00	5,000
Direktan rad	0.50	2,500
Varijabilni indirektni troškovi proizvodnje	0.25	1,250
Fiksni indirektni troškovi proizvodnje*	1.00	5,000
Fiksni alocirani indirektni troškovi proizvodnje	1.75	8,750
Ukupno	4.50	22,500

*40% se odnosi na troškove održavanja, a 60 % na troškove amortizacije (ne postoji mogućnost prodaje)

Analizirajući izveštaj jedan od top menadžera je izjavio: "Njihova glazura je podjednako dobra, ušteda bi bila 1.5\$ po litru, odnosno 7.500 \$ godišnje. Mislim da je ovo ponuda koju treba da prihvatimo."

Pod pretpostavkom da postojeća oprema i prostor ne mogu da se iskoriste u druge svrhe, izračunajte neto dobit ili gubitak ukoliko *Homemade* preduzeće prihvati ponudu.

Specijalna porudžbina

Vatro MB doo proizvodi i prodaje opremu za vatrogasce visokog kvaliteta. Preduzeće može da proizvede i proda do 10.000 uniformi godišnje. Troškovi proizvodnje i prodaje su dati u sledećoj tabeli:

	Po jedinici	Pri kapacitetu od 10.000 jedinica
Direktni materijal	800	8,000,000
Direktni rad	500	5,000,000
Indirektni varijabilni troškovi proizvodnje	700	7,000,000
Indirektni fiksni troškovi proizvodnje	1,000	10,000,000
Ukupni troškovi	3,000	30,000,000

Vatrogasne uniforme se prodaju po ceni od 5.000 RSD po komadu. Uprkos visokoj ceni, preduzeće očekuje da će prodati 8.000 uniformi u narednoj godini. Indirektni fiksni troškovi su konstantni na nivou od 10.000.000 RSD za proizvodnju od 6.000 do 10.000 uniformi.

Jedan režiser želi da kupi 250 autentičnih uniformi za potrebe filma. Regularna cena po uniformi je 5.000 RSD, ali je režiser tražio popust i pokušao da smanji cenu na 3.000 RSD. Prihvatanje ove specijalne porudžbine ne bi uticalo na normalno poslovanje Vatro MB preduzeća. Da bi moglo da odgovori na ponudu, preduzeće bi moralo da kupi mašinu koja proizvodi specijalan zaštitni sloj za svaku uniformu. Mašina košta 100.000 RSD i ne može da se koristi u druge svrhe. Cena sirovine zaštitnog sloja je 50 RSD po proizvodu.

Izračunajte neto dobitak ili gubitak ove ponude i prokomentarišite kakvu bi odluku preduzeće trebalo da donese.

Ograničeni resursi

Aroma kompanija ima tri linije parfema: Crveni, Zeleni i Plavi. Nakon što je poznata zvezda na svojoj društvenoj mreži objavila da je to njena omiljena linija parfema, tražnja za sva tri proizvoda se dramatično povećala. Kompanija mora da se suoči sa problemom jer ima ograničenu količinu nektara orhideje, koji je sastavni deo sva tri proizvoda. Nektar orhideje košta 5 RSD po gramu. Troškovi su dati u narednoj tabeli.

Napravite redosled po kome bi kompanija Aroma trebalo da proizvodi proizvode.

	Crveni	Zeleni	Plavi
Cena	200	160	80
Varijabilni troškovi			
Nektar orhideje	50	30	20
Ostali direktni materijal	15	25	15
Direktni rad	20	25	10
Opšti varijabilni troškovi proizvodnje	15	10	10
Ukupni varijabilni troškovi	100	90	55
Kontribuciona marža	100	70	25

Poluproizvod i finalni proizvod

Kompanija ABC proizvodi dve vrste proizvoda. Proizvod "X" predstavlja poluproizvod, a proizvod "XF" finalni proizvod. Za proizvodnju jedne jedinice proizvoda "XF" potrebne su 2 jedinice proizvoda "X". Svi proizvodi "X" se mogu prodati na tržištu, ali se ne može povećati obim proizvodnje.

Ukoliko bi se proizvodio samo proizvod "X" fabrički troškovi bi bili manji za 1.000 dinara.

U slučaju smanjenja cene finalnog proizvoda za 20%, njegov obim prodaje bi se povećao na 4.000 komada.

Postojeći obim proizvodnje i prodaje dat je u tabeli:

POKAZATELJ	PROIZVODI		
	X	XF	Ukupno
Proizvodnja i prodaja			
Broj komada (jed)	10.000	3.000	13.000
Usmereno za proizvodnju "XF" (jed)	6.000		6.000
Ekstra prodaja (jed)	4.000	3.000	7.000
Cena po jedinici (din)	10	15	
Ukupan prihod (din)	40.000	45.000	85.000
Troškovi			
Direktni proiz. tr. po kom. iz prethodnog procesa (din)	0	5	
Drugi troškovi (din)	5	8	
Ukupni jedinični troškovi (din)	5	13	
Ukupno (din)	20.000	39.000	59.000
Doprinos (din)	20.000	6.000	26.000
Zajednički troškovi fabrike (din)	15.000	20.000	35.000
Profit fabrike (din)	5.000	-14.000	-9.000
Opšti troškovi režije i uprave (din)	3.000	2.000	5.000
Profit pre kamata i poreza (din)	2.000	-16.000	-14.000

Potrebno je izvršiti analizu sledeće tri varijante i odlučiti se za najbolju.

- Zadržati postojeći obim proizvodnje i prodaje (tabela 1).
- Odustati od proizvodnje finalnog proizvoda "XF".
- Povećati obim proizvodnje i prodaje finalnog proizvoda.